

Zwolle

Kanonsteeg 1

Introductie

Het adres Kanonsteeg 1 betreft een zelfstandige bovenwoning in het achterhuis van Thorbeckegracht 81 in Zwolle. Momenteel worden door Sitec Studio plannen ontwikkeld voor een herindeling/modernisering van deze woning. Omdat het gehele complex als rijksmonument beschermd is zal bij de beoordeling van de plannen de cultuurhistorische waarde een belangrijke rol spelen. Aan ARCX is daarom gevraagd een bouwhistorisch onderzoek uit te voeren dat inzicht moet geven in de bewaard gebleven historische structuur en de daarin te onderscheiden tijdlagen. Aan de hand van de resultaten daarvan kan bepaald worden welke cultuurhistorische waarden bij de verandering in het geding kunnen zijn en waar ruimte is voor nieuwe ontwikkelingen.

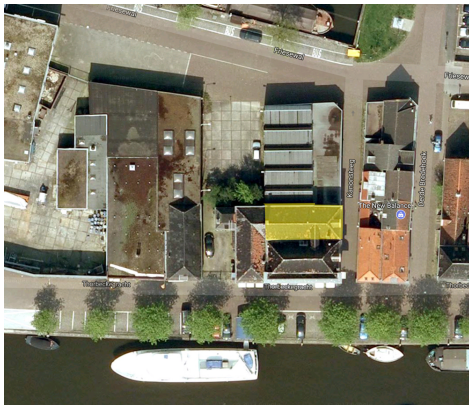
Het onderzoek heeft bestaan uit het in kaart brengen van de bouwgeschiedenis van dit gebouw, waarbij tevens de direct beschikbare gegevens (historische foto's en bouwtekeningen) uit het HCO betrokken zijn. De locatie is bezocht op donderdag 23 november 2017.

beschrijving

Het onderzochte huis is opgetrokken op een rechthoekige plattegrond en telt boven de verdieping een zolder onder een schilddak. Het huis grenst aan de zuidzijde direct aan de achtergevel van het voorhuis aan de Thorbeckegracht (nr 81), maar is daarmee niet verbonden. Kanonsteeg 1 grenst aan de noordzijde (op de begane grond) aan de bedrijfsbebouwing van Thorbeckegracht 81 aan de Friesewal. Deze bebouwing werd eerder al bouwhistorisch onderzocht [www.tijdbeeld.com/projecten/10/zwolle].

De toegang van de woning is via een trappenhuis achter de voordeur in de Kanonsteeg. Het huis vormt een architectonische eenheid met de linker belending van het voorhuis. Dit deel is verder niet onderzocht. Gevels en kap lopen over het geheel door, maar beide bouwdelen zijn intern niet met elkaar verbonden.

Voor een volledige weergave van de huidige situatie wordt verwezen naar de opmeting door Sitec Studio dd 27-06-2017 in de bijlagen.

Het westelijke deel van de Thorbeckegracht op een recente luchtfoto met geel gemarkeerd het onderzochte gebouw.

Voorgevels van Thorbeckegracht 81 en 83, gezien vanaf de Buitenkant.

Zij en achtergevel van Thorbeckegracht 81/Kanonsteeg 1.

Aan de rechter zijde de achtergevel van Kanonsteeg 1, gezien vanaf de Friesewal.

Westelijk deel van de achtergevel van het achterhuis van Thorbeckegracht 81/83. Het hogere zichtbare deel vormt nu de achtergevel van Thorbeckegracht 83. Het lagere deel rechts daarvan betreft een ondiepe aanbouw.

Advies en waardering

samenvatting van de bouwgeschiedenis

Kanonsteeg 1 is kort voor 1860 gebouwd als uitbreiding aan de achterzijde van het uit de 17e eeuw daterende huis Thorbeckegracht 81. Opdrachtgever was de welgestelde industrieel Jan Cremer Eindhoven, mede eigenaar van de stoomhoutzagerij Eindhoven in Frankhuis en vanaf 1885 eigenaar van een houthandel en stoomhoutzagerij op het naastgelegen en achterliggende terrein. Aan het eind van de 19e eeuw werd de fabriek opgeheven en het huis verkocht. In het begin van de vorige eeuw zijn de verdieping en de zolder van het achterhuis afgesplitst tot een zelfstandige woning met een eigen opgang in de Kanonsteeg.

De afsplitsing van deze ruimten is op rationele wijze uitgevoerd en daarmee verdween de historische context van dit representatieve interieur. De destijds op sobere en pragmatische wijze aangebrachte trappen staan zowel wat betreft locatie als vormgeving in schril contrast met het oorspronkelijke ruimtelijke concept. Daarmee is een zeer modale bovenwoning ontstaan waarvan de vertrekken een decoratieschema hebben dat lastig te plaatsen is in de context van een smalle zijstraat van een voormalig industriegebied.

waardering

De cultuurhistorische waardering van Kanonsteeg 1 in Zwolle is onderverdeeld in een aantal deelwaarderingen. Daarnaast zijn de fasering en waardering visueel gepresenteerd op ingekleurde plattegronden. De faserings- en waarderingsplattegronden zijn onder het tabblad bijlage in hogere resolutie te downloaden.

Niet alle onderdelen van het onderzochte object zijn in de huidige situatie in het zicht en omdat maar een deel van het gebouw bezocht is, is het niet mogelijk om een totaaloverzicht van het gehele complex te maken.

faseringsplattegronden

groen = 17e eeuw
 rood = 18e eeuw
 blauw = 19e eeuw
 geel = 20e eeuw

waarderingsplattegronden

blauw = hoge monumentwaarden, van cruciaal belang voor de structuur en/of betekenis van het object.
 groen = positieve monumentwaarden, van belang voor de structuur en/of betekenis van het object.
 geel = indifferente monumentwaarden, van relatief weinig belang voor de structuur en/of betekenis van het object.

algemene historische waarden en gebruikswaarden

Het gebouw is historisch van belang vanwege de ruimtelijke samenhang met het voorhuis aan de Thorbeckegracht die ontstaan is bij de uitbreiding van de woning van de welgestelde industrieel Jan Cremer Eindhoven die getrouwd was met jonkvrouw Johanna Berendina Flugi van Aspermont.

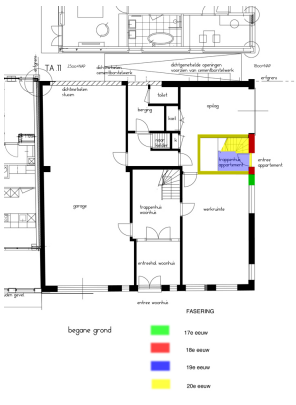
ensemblewaarden en stedenbouwkundige waarden

Het achterhuis Kanonsteeg 1 vormt samen met het hoofdhuis aan de Thorbeckegracht, het aangrenzende huis Thorbeckegracht 83 en de voormalige smederij en stalling op het achterterrein een waardevol historisch ensemble dat direct verwijst naar het historische (industriële) gebruik en functie van deze locatie.

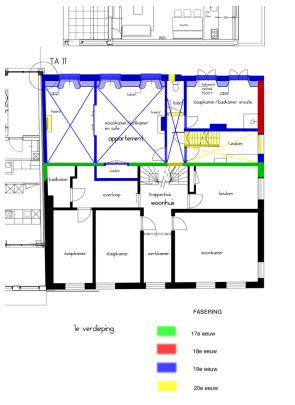
architectuurhistorische- en bouwhistorische waarden

Het complex is van architectuurhistorische waarde vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp, met name de vormgeving en detaillering van de achtergevel (voegwerk en vensters) en de indeling, ornamentering en detaillering van het interieur uit 1860.

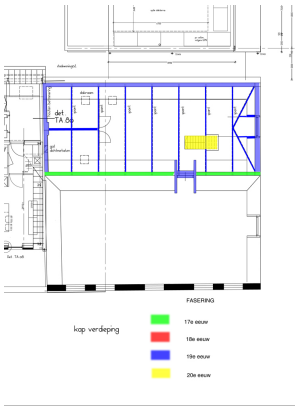
In bouwhistorisch opzicht is het gebouw van belang vanwege de bijdrage aan de afleesbaarheid van de bouwgeschiedenis, de constructieve opbouw van de kapconstructie die zeer representatief is voor de periode van ontstaan, de in typologisch opzicht voor Zwolle zeer zeldzame vormgeving van de vensters in de achtergevels (stolpramen met bovenlichten en naar buiten draaiende fenestres-a-terre) en de materialisatie van de binnenwanden.

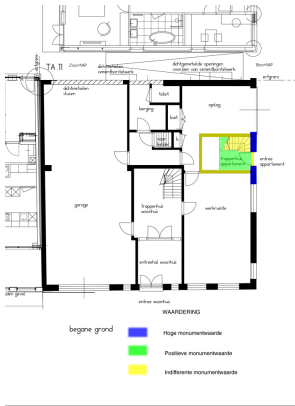
fasering begane grond

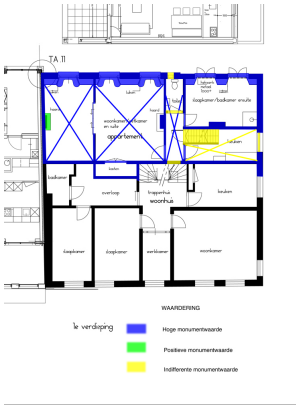
fasering-verdieping

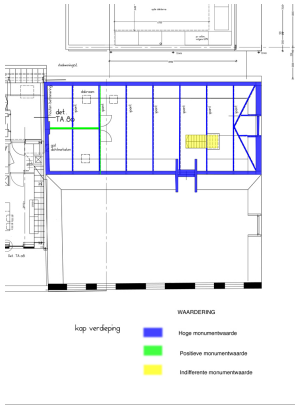
fasering-zolder

waardering-begane-grond

waardering-verdieping

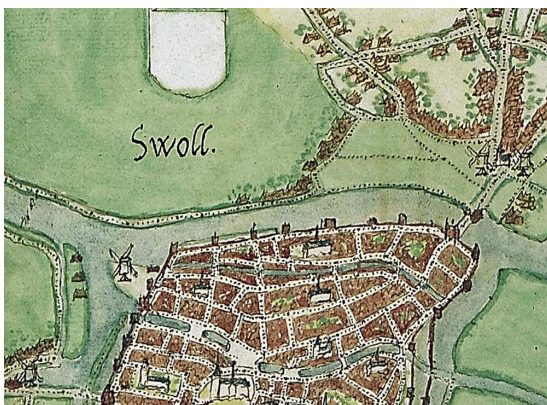

waardering-zolder

voor 1600

De naam Thorbeckegracht dateert pas uit de 19e eeuw. Voordien stond de straat bekend als 'Den Dijk'. Een voor de hand liggende naam, want in feite is de straat niets anders dan de noordelijke dijk van een water waardoor het water afkomstig uit het Sallandse achterland naar het Zwarte Water afgevoerd kon worden. Deze waterloop is omstreeks het midden van de veertiende eeuw gegraven.

Toen het gebied binnen de wallen werd getrokken ontstond ruimte voor bebouwing, maar al voor die tijd vonden hier langs de oevers allerhande bedrijfsmatige activiteiten plaats. Uit archiefbronnen blijkt dat terreinen aan Den Dijk vanwege de beschikbaarheid van werven en steigers bij handelaren in gebruik waren als houtopslag. Niet alleen hout, ook Bentheimer zandsteen werd tijdelijk opgeslagen op deze steigers. In 1472 had stadsbouwmeester Berend van Covelens op de steigers aan de Leyderweert (= overzijde Thorbeckegracht) 25 zogenaamde blockstenen liggen. Op de kaart die Jacob van Deventer omstreeks 1565 van de stad maakte, is te zien dat langs het westelijke deel van De Dijk al wat bebouwing stond. Het oostelijke deel vanaf de huidige Posthoornsbredehoek is op deze stadsplattegrond nog geheel onbebouwd. Waarschijnlijk lag het gebied destijds nog te laag voor reguliere bewoning.

Noordelijk deel van de ommuurde middeleeuwse stad Zwolle. De onderzoekslocatie ligt links boven (onder het opschrift 'Swoll'), langs de dijk van het Zwarte Water.

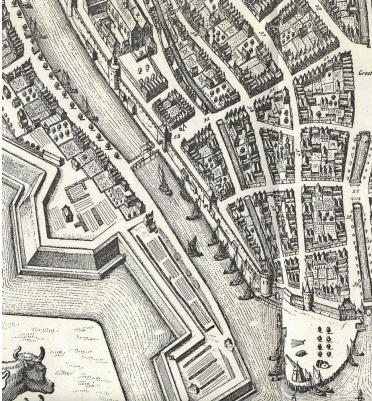
Gezicht op de stad Zwolle vanaf 'Den Dijk', geschilderd omstreeks 1600. Aan de rechter zijde is het Rodetorenplein met stadskraan en molen weergegeven. De nog onbebouwde dijk van het Zwarte Water slingert op de voorgrond naar links.

17e eeuw

In het begin van de tachtigjarige oorlog wordt Overijssel het strijdtoneel van de opstand tegen het Spaanse gezag. Ter bescherming van het Katerveer en de doorgaande weg naar het noorden, worden aan het eind van de 16e eeuw plannen gemaakt om een verdedigingslinie aan te leggen tussen de stad en de IJssel. In de eerste decennia van de 17e eeuw wordt ook de middeleeuwse verdedigingsring om de stad gemoderniseerd met aarden bastions en een brede gracht. In de jaren 1606-1620 werd Den Dijk voorzien van een omwalling met vijf bastions. De uitgifte van grond in dit geheel door water omgeven nieuwe stadsdeel werd geregeld bij raadsbesluit van 6 januari 1609. Kort daarna zullen de eerste huizen aan Den Dijk gebouwd zijn. Deze locatie, nabij de toegang tot het Zwartewater, met rond het Rodetorenplein de belangrijkste havenfaciliteiten en aan twee zijden van de Thorbeckegracht kadecapaciteit, was aantrekkelijk voor de vestiging van pakhuizen, factorijgebouwen, schippers, handelaren en andere aan de handel een scheepvaart gerelateerde activiteiten.

Rond het midden van de 17e eeuw is Den Dijk al voor een groot deel bebouwd. Het door de Amsterdamse cartograaf Blaeu uitgegeven vogelvluchtperspectief van Zwolle uit die tijd illustreert dat op overtuigende wijze. Alleen het Kraanbolwerk ten westen van de Derde Bredehoek is dan nog onbebouwd. Op de kaart staan de gronden aan de vesting weergegeven als bleekveld.

Hoewel het voorhuis Thorbeckegracht 81 niet onderzocht kon worden, zijn er aanwijzingen dat dit huis al uit de 17e eeuw kan dateren. Bij een snelle en oppervlakkige waarneming van de kapconstructie van dit huis kon geconstateerd worden dat deze onbeschoten sporenkap opgebouwd is uit zogenaamde A-spanten, uitgevoerd in eikenhout. De constructie is zwaar uitgevoerd en A-spanten en gewone sporen staan om en om. Ook kon waargenomen worden dat de voorgevel later voor de zolder uitgebouwd is en dat de goot aan de voorzijde oorspronkelijk dus een stuk lager lag. De toepassing van eikenhout in combinatie met A-spanten maken een datering omstreeks het midden van de 17e eeuw zeer aannemelijk. In dat geval is de huidige voorgevel later dus een stuk verhoogd [Peter Boer, Zwolse Kappen in: Dirk J. de Vries en H. Kranenburg, *OnZichtbaar Zwolle Archeologie en bouwhistorie van de stad*, Zwolle 2015].

Noordereiland met Kraanbolwerk zoals rond 1650 weergegeven in de stedenatlas van Ioan Blaeu. Het westelijke deel van de Thorbeckegracht en het Kraanbolwerk zijn dan nog onbebouwd.

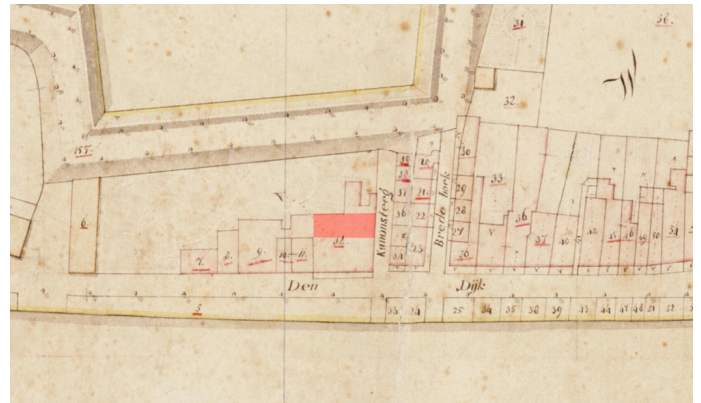
Overzicht van de kapconstructie van Thorbeckegracht 81 (voorhuis). De zogenaamde Zwolse kap is in eikenhout uitgevoerd en dateert uit de tweede helft van de 17e eeuw. De goot aan de grachtzijde lag oorspronkelijk een stuk lager, maar is bij de latere vernieuwing van de voorgevel een stuk hoger aangebracht.

18e eeuw

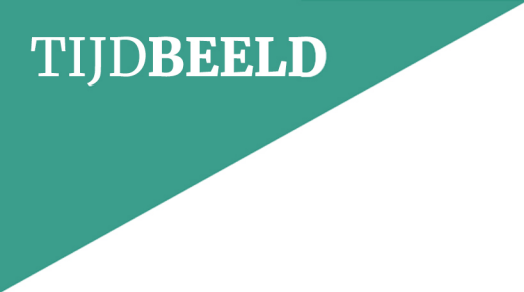
In de brede voorgevel van Thorbeckegracht 81 is in de plint aan de rechter zijde de inscriptie: '1784 W-H Den 7 MAART' aangebracht. Deze tekst heeft zeer waarschijnlijk betrekking op de vernieuwing en verhoging van de voorgevel van het pand. In de 18e eeuw raakte ook het Kraanbolwerk en het terrein naast en achter de onderzoekslocatie bebouwd. Op het kadastrale minuutplan van 1832 staan ten westen van de Kanonsteeg achtereenvolgens een woning (nr 12) en vijf pakhuizen (nrs 7-11) getekend. Ook aan de achterzijde van het hoekhuis wordt ter plaatse van het onderzochte huis aan de Kanonsteeg bebouwing weergegeven. Het achtererf dat tot aan de vestingwal doorloopt is ingericht als Engelse landschapstuin. Op de kadastrale tekening zijn vaag met potlood de looppaden hiervan ingetekend. In 1832 staat de steenkoper Herman Klopman geregistreerd als eigenaar van het gehele complex.

Inscriptie in de plint van de voorgevel, waarschijnlijk aangebracht bij de bouw van de huidige voorgevel in 1784.

Uitsnede uit het kadastrale minuutplan van 1832. In rood is de locatie van het onderzochte huis Kanonsteeg 1 weergegeven.

19e eeuw

Vanwege veranderde militair-strategische inzichten werden vanaf omstreeks 1830 de vervallen stedelijke verdedigingswerken geslecht en vooral aan de zuidostrand van de stad omgevormd tot aangename wandelparken. Op het Noordereiland vestigden zich enkele industrieën op de vrijgekomen ruimte zoals een ijzergieterij en de gasfabriek (1848). Vanwege de gunstige ligging aan het water treffen we tot ver in de vorige eeuw op het noordereiland veel bedrijven en kleinschalige industrie aan zoals een wasserij, een lakstokerij, timmerwerkplaatsen, magazijnen en pakhuizen. Het westelijke deel van het Noordereiland, het voormalige Kraanbolwerk was volledig op het water georiënteerd. Hier vestigden zich in de loop van de 19e eeuw Stoomolieslagerij, graanmaalterij en roggebloemfabriek 'De Volharding' (gesticht als stoomhoutzagerij Eindhoven), een groot pakhuis van lomp en metalenhandel firma J.I. Heimans & Zn en een grote graansilo. In het kader van grootschalige stedelijke vernieuwingsplannen zijn de gebouwen op het kraanbolwerk recent allen gesloopt [Urban Fabric / Steenhuis stedenbouw/landschap, *Zwolle Kraanbolwerk, cultuurhistorische verkenning en analyse*, concept rapport 26-02-2008].

In 1825 stichtte de uit Blokzijl afkomstige houthandelaar Lambert Eindhoven op het buiten Twistvliet aan het Zwarte Water bij Frankhuis een houtzagerij. Dit bedrijf groeit in de 19e eeuw tot een omvangrijke stoomhoutzagerij en (internationale) houthandel.

Lambert had drie zonen, Jan Cremer (1818) en Hendrik Yntje (1820) uit zijn huwelijk met Mena Cremer en Jacob (1826) uit zijn tweede huwelijk met Elisabeth Durcks. De drie broers Eindhoven voeren gezamenlijk met hun vader de houtzagerij en houthandel.

Jan Cremer trouwt in 1854 met Jonkvrouwe Johanna Berendina Flugi van Aspermont (1828-1897). Het paar gaat wonen in het grote huis Thorbeckegracht 81.

Deze verhuizing naar de Thorbeckegracht vormde waarschijnlijk de aanleiding voor het uitbreiden en moderniseren van de woning. Uit 1861 bleef een kadastrale hulpkaart met bijbehorend veldwerk bewaard waarop het achterhuis van Thorbeckegracht 81 met de huidige contouren getekend staat. Aan de achterzijde is het kenmerkende verloop van de achtergevel duidelijk herkenbaar aan de brede middenrisaliet. Op oudere tekeningen staat de achtergevel nog recht weergegeven. Kort voor 1861 zal de bestaande bebouwing achter en aan de linker zijde van Thorbeckegracht 81 dus vervangen zijn door nieuwbouw. Het gedeelte achter werd op de begane grond en de verdieping bij de woning getrokken, van het gedeelte links aan de Thorbeckegracht is de bestemming onbekend.

De uitbreiding van de woning bestond op de verdieping uit vier vertrekken die met een gang verbonden waren met het bestaande trappenhuis in het voorhuis. Aan de linker zijde van de gang kwam een dubbel woonvertrek, gescheiden met dubbele schuifdeuren. De rechter zijde kreeg een indeling met twee vertrekken. De achtergevel werd symmetrisch uitgevoerd met vensters met stolpramen onder bovenlichten en geheel links en rechts dubbele naar buiten draaiende glasdeuren die toegang gaven tot balkons. Het interieur werd rijk afgewerkt met stucplafonds, paneeldeuren en geprofileerde kozijnen en architraven, wandbespanningen met behangen kasten en uitbundig gedecoreerde vensterbanken. Alles geheel in

overeenstemming met de smaak en de status van een rijke industrieel en zijn adellijke vrouw.

Van de zoldervloer zijn een aantal vloerdelen verwijderd, zodat de balklaag waargenomen kon worden. Deze is enkelvoudig uitgevoerd en bestaat uit balken die voorzien zijn van een kwartrond profilering. Deze balken zijn hergebruikt, wat blijkt uit een afwerking in kleur en het feit dat de balken gekeerd zijn, met de onderzijde naar boven (waarschijnlijk ter compensatie van doorbuiging door kruip). Mogelijk zijn deze balken afkomstig van de destijds gesloopte bebouwing ter plaatse.

De beschoten kapconstructie werd uitgevoerd met Hollandse kapspanten met kreupele stijlen die de gordingen ondersteunden, alles uitgevoerd in naaldhout en met traditionele pen-en-gat houtverbindingen. De nieuwe zolderruimte was waarschijnlijk alleen toegankelijk via een tussenlid vanuit de zolder van het voorhuis.

Na het overlijden van Hendrik Yntje Eindhoven in 1870 verliep de onderlinge samenwerking tussen Jan Cremer en Jacob zo slecht dat Jan Cremer in 1885 besloot om op het terrein achter zijn woning aan de Friesewal een eigen houthouderij op te richten. Het huis links van zijn woning werd kantoor. In 1889 laat Jan Cremer zijn achternaam officieel veranderen in Cremer Eindhoven. Vanaf dat moment is zijn voornaam Jan. Na zijn overlijden in 1890 moet zijn zoon Lambertus het bedrijf op het Noordereiland voortzetten, maar deze bleek niet op zijn nieuwe taak berekend en de houthandel/houthouderij aan de Thorbeckegracht gaat vijf jaar later failliet. [E. van Hall, *Enige Historische gegevens over de Houthandel v/h Eindhoven en Zoon n.v.*, Hattem 1961]

Het hele bezit, de stoomhouthouderij, de loodsen, de gehele inventaris en het woonhuis worden in de loop van 1898 openbaar geveild. De indeling van het huis wordt dan omschreven als: beneden 5 kamers, keuken en kelder, boven 6 kamers, badkamer, provisiekamer en zolder met twee dienstbodenkamers.

De koper is een consortium bestaande uit de timmerlieden H.G.C. en H.G. Treep en de loodgieter G. Ridder.

Foto uit 1857 van de stoomhouthouderij van Eindhoven aan het Zwarte water in Frankhuis.

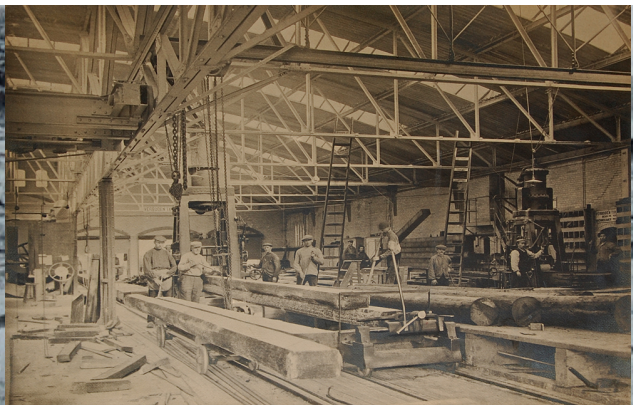
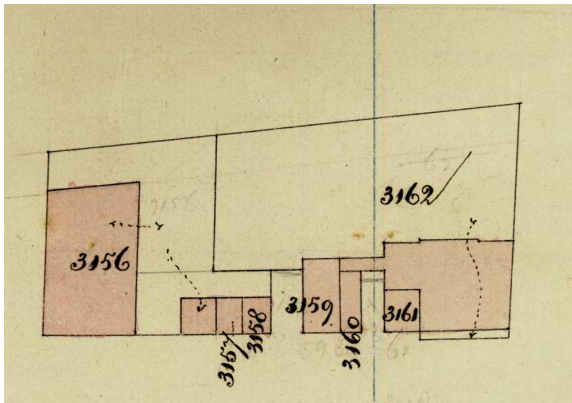

Foto gemaakt in het begin van de 20e eeuw van de stoomhouthouderij van Eindhoven in Frankhuis.

Kadastrale hulpkaart uit 1861. Onder nummer 3162 is het huis en de tuin van Jan Cemer Eindhoven getekend. Aanleiding voor deze tekening was de afbraak van gebouwen aan de achterzijde en de realisatie van een geheel nieuw achterhuis. In de brede risalerende achtergevel is goed de huidige achtergevel van Kanonsteeg 1 te herkennen.

Overzicht van de gang op de verdieping in de richting van het voorhuis. Ter hoogte van de voormalige achtergevel is de doorgang dichtgemetseld.

De binnenmuren zijn uitgevoerd als zogenaamde 'Brabantse wandjes', stijl en regelwerk afgewerkt met stuc op riet.

Overzicht van het dubbele vertrek op de verdieping.

De rijk gedetailleerde en gedecoreerde vensters in de achtergevel zijn voorzien van blinden en vensterbanken met ornamenten.

De dubbele deuren van een in het voorhuis uitgebouwde inloopkast waren oorspronkelijk opgenomen in de wandbespanning. Later zijn deze omgedraaid zodat de van panelen voorziene achterzijde in het zicht kwam.

Overzicht van het meest westelijke vertrek op de verdieping in de richting van het voorhuis. De centrale medaillon van het stucplafond is waarschijnlijk later, in het vierde kwart van de 19e eeuw aangebracht.

Schouw tegen de westelijke scheidingsmuur op de verdieping. Deze schouw behoort niet tot de oorspronkelijke opzet, zoals blijkt uit de aansluiting met het plafond. Opvallend is verder dat de schouw geheel in hout uitgevoerd is, hetgeen niet goed past bij de rijke uitstraling van de overige interieurafwerkingen.

Venster in de achtergevel van het meest westelijke vertrek op de verdieping met aansluitend een oorspronkelijk van een behangen deur voorziene inbouwkast.

Gang in de richting van de achtergevel. Het toilet aan het eind van de gang was oorspronkelijk een stuk ondieper, zoals blijkt uit de aansluiting van de deurkozijnen en het oorspronkelijke tegelwerk dat deels bewaard bleef.

Dubbele glasdeuren in de achtergevel ter plaatse van het meest oostelijke vertrek op de verdieping. De van blinden voorziene deuren zijn zeer zorgvuldig gedetailleerd en verkeren nog geheel in de oorspronkelijke staat.

Overzicht van de zolder. De gordingen worden ondersteund door Hollandse spanten met kreupele stijlen.

Doorgang via de zakgoot met de zolder van het voorhuis.

Zijgevel van Thorbeckegracht 81/Kanonsteeg 1. Het gehele gevelvlak is waarschijnlijk bij de vernieuwing van het achterhuis kort voor 1861 gepleisterd om de aansluiting van oud en nieuw metselwerk te verbergen. Het voorste deel van de gevel is voorzien van schijnvoegen, het achterste deel is geheel vlak.

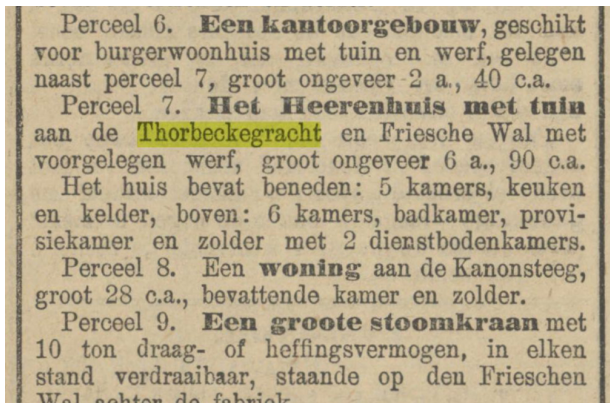
Oostelijke deel van de achtergevel van Kanonsteeg 1. De dubbele glasdeuren behoren tot de oorspronkelijke opzet en komen nu uit op het platte dak van een in 1950 gerealiseerde stal/berging. Oorspronkelijk was hier (en aan het andere eind van de gevel) een balkon aangebracht.

Overzicht van het middelste deel van de gevel met geheel links een later ingehakt venster van het achterliggende privaat/toilet.

Voor aankondiging van de veiling van de stoomhoutzagerij en woonhuis van Eindhoven aan de Thorbeckegracht/Friesewal in de Provinciale Overijsselsche en Zwolsche courant van 15-04-1898 [www.delpher.nl].

Beschrijving van het 'Heerenhuis met tuin' aan de Thorbeckegracht in een advertentie voor de veiling van het bezit van Eindhoven in de Provinciale Overijsselsche en Zwolsche courant van 201-05-1898 [www.delpher.nl].

Gedeelte van de zolderbalklaag. De hergebruikte balken liggen met de geprofileerde zijde naar boven.

20e eeuw

In het begin van de 20e eeuw wordt Henri Louman, meestersmid, eigenaar van het complex. Op 19 september 1913 verlenen B en W van Zwolle aan Louman vergunning om zijn smederij aan de Thorbeckegracht aan de achterzijde uit te breiden met een nieuwe loods met sheddaken.

[<http://www.tijdbeeld.com/projecten/10/zwolle>]

Louman heeft niet lang gebruik gemaakt van deze bedrijfsuitbreiding. Eind november 1919 wordt zijn stoomsmederij door deurwaarder De Marcas vanwege opheffing (faillissement) openbaar geveild.

Waarschijnlijk heeft de economische stagnatie tijdens de Eerste Wereldoorlog hem de das omgedaan. De gebouwen worden vervolgens overgenomen door transportbedrijf Lenderink.

Waarschijnlijk na de koop van het huis door Louman is het achterhuis aan de Kanonsteeg op de verdieping van het hoofdhuis afgesplitst en veranderd in een zelfstandige woning. Daarvoor zette men op de verdieping de gang ter hoogte van de achtergevel van het voorhuis dicht. De woning op de verdieping kreeg een eigen voordeur in de Kanonsteeg en een eigen opgang via een nieuwe trap die in de gang uitkomt. De daarvoor benodigde ruimte werd afgescheiden van het bovenliggende vertrek. De resterende ruimte van deze kamer werd ingericht als keuken en hier plaatste men ook de nieuwe trap naar de zolder.

Behoudens enkele kleine aanpassingen zoals het verplaatsen van de deur van het toilet, het moderniseren van het venster in de keuken en het verwijderen van twee schouwen veranderde de woning daarna niet meer. Transportbedrijf Lenderink gaf in 1950 opdracht voor de bouw van een magazijn en paardenstal op het achterterrein, naast de v.m. smederij. Op de bouwtekening daarvan is te zien dat het balkon tegen de achtergevel van Kanonsteeg 1 daarbij moest wijken.

Aan de bedrijfsmatige activiteiten op deze locatie is in 2009 met het faillissement van Lenderink Transport b.v. een eind gekomen.

Aankondiging van de veiling van de stoomsmederij van Louman aan de Thorbeckegracht zoals gepubliceerd in de Provinciale Overijsselsche en Zwolsche courant van 22-11-1919 [www.delpher.nl].

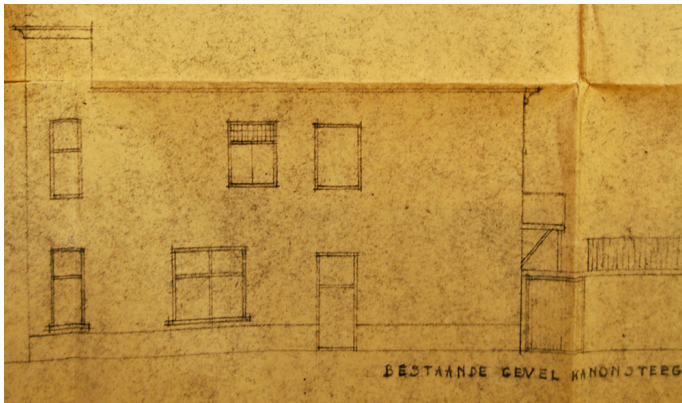
Overzicht van de uit het begin van de vorige eeuw daterende verdiepingstrap.

Overzicht van de bij de afsplitsing in het begin van de vorige eeuw gerealiseerde keuken. Het venster is aan het eind van de vorige eeuw gemoderniseerd.

In het begin van de vorige eeuw geplaatste zoldertrap die in de huidige keuken staat.

Deel van een opmetingstekening behorend bij een bouwaanvraag uit 1950. Rechts van de zijgevel aan de Kanonsteeg is het profiel van een tegen de achtergevel aangebracht balkon te zien.

Colofon

Kanonsteeg 1 in Zwolle
bouwhistorische verkenning
ARCX-rapport 0942

© ARCX 1 december 2017

Onderzoek: ARCX Bergstraat 41 6981 DB Doesburg
telefoon 0313 650190 www.arcx.nl

Opdrachtgever: Sitec Studio

Archiefonderzoek, veldwerk, foto's en tekst: Peter Boer

ARCX aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Bijlagen

- Opmeting begane grond
- Opmeting verdieping
- Opmeting zolder
- fasering begane grond
- fasering verdieping
- fasering zolder
- waardering begane grond
- waardering verdieping
- waardering-zolder